

27.9.2013

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Meritullinkatu 10, HELSINKI
kirjaamo@minedu.fi
tutke@minedu.fi

Viite: OKM003:00/2012

Lausuntopyyntö, 23.8.2013

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TUTKINTOJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISTÄ

Merenkulkualan koulutuksen osalta on tullut vaikeuksia saada perustutkintoja järkeviksi, niin elinkeinon kuin oppilaiden kannalta. Merenkulkualan koulutusta säännellään kansainvälisesti STCW-sopimuksen kautta. Manilla vuonna 2010 pidetyssä diplomaattikokouksessa STCW-yleissopimusta muutettiin siten, että ohjatun harjoittelun (meripalvelun) määrä kaksinkertaistui nykyisestä 60 päivästä 120 päivään, tarkoittaen, että Suomessa jokaisen merenkulkuopiskelijan opiskeluaika pitenee 10 opintoviikolla. Uusi vaatimus on aiheuttamassa valtavia ongelmia merenkulkualan perustutkintotasolla.

Suomalaisissa aluksissa käytetään niin sanottua yleistoimijärjestelmää (YT), joka tarkoittaa sitä, että merenkulkijat, varsinkin miehistötasolla, ovat yleistoimipäteviä (voivat toimia sekä kansi- että koneosastolla). YT-pätevyydet ovat suomalaisen merenkulun miehityksen perusta ja niistä luopuminen aiheuttaisi huomattavia ongelmia nykyisten miehitystodistusten vaatimusten toteutumisen osalta. Lisäksi aluksissa ei välttämättä ole edes hyttikapasiteettia YT-järjestelmän purkamiseksi. Taloudelliset vaikutukset varustamoille voivat olla dramaattisia ja varustamotoiminta Suomen lipun alla olisi jälleen kerran vaakalaudalla. Suomessa uudet kansainväliset vaatimukset ohjatusta harjoittelusta eivät enää perustutkintojen osalta mahdu tutkintoon, tämä koskee sekä miehistön että päällystön koulutusta toisella asteella. Kukaan opiskelijoista ei pysty valmistumaan näillä vaatimuksilla määräajassa, eli kolmessa vuodessa. Heidän kaikkien tutkinnon laajuus ylittää 120 opintoviikkoa.

Asia on hyvin tärkeä Suomen Merimies-Unionille erityisesti, koska seurauksena voi pahimmissa tapauksessa olla suomalaisten merenkulkijoiden väheneminen tai jopa häviäminen. Merimies-Unioni ehdottaa, että opetussuunnitelmiin viedään erillinen tutkinnon osa ohjattua harjoittelua varten. Opetushallitus ei kuitenkaan ole tähän ollut aikaisemmin halukas, mutta on esittänyt, että tutkinto voidaan laajentaa henkilökohtaisesti. Tämä ei kuitenkaan kuulosta järkevältä, sillä näin jouduttaisiin tekemään jokaisen opiskelijan kohdalla. Erillinen tutkinnon osa ei ratkaise merenkulkualan koulutuksen ongelmia, mutta mahdollistaisi parin koulutusohjelman kohdalta läpiviennin kolmessa vuodessa. YT-pätevyyden omaavia ei kuitenkaan perustutkinnoista valmistuisi. Koulutuksen rakennetta täytyy uudistaa ja muutokseen ei saa enää olla esteenä koulutusjärjestelmän jäykkyys, vaan on pakko huomioida merenkulun erityispiirteet ja sen kansainväliset määräykset.

SUOMEN MERIMIES-UNIONI SMU ry

Jessica Troberg
toimitsija